

GEMİLERDE YOLCULARIN SİHHİ EMNİYETİ HAKKINDA NİZAMNAME

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	: 16/1/1943	No	: 2/19331
Dayandığı Kanunun Tarihi	: 24/4/1930	No	: 1593
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi	: 28/1/1943	No	: 5316
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	: 3	Cildi	: 24 Sayfa : 222

Umumi hükümler

Madde 1 – Yolcu gemilerinde bulunacak ilaç ve tıbbi levazım ile hasta tedavisi için ayrılacak yerler ve bu gemilerin şartları ve yolcu mahallerinin sıhhi vasıfları ve izdihama mani olacak tedbirler, bu Nizamnamede tesbit edilmiştir.

Madde 2 – Gerek memleket sahilleri arasında ve gerek ecnebi limanlarına sefer yapan ve sırf yolcu veya yük ile birlikte yolcu taşıyan kamaralı gemiler ile yalnız yolcu nakleden şehir içi vapurları, bu Nizamname hükümleri bakımından, yolcu gemisi sayılır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Gemilerin ve yolcu mahallerinin sıhhi vasıf ve şartları

Madde 3 – Bu gemilerin kamara ve salonları ile güvertelerinde yolcuların istirahatlerini temin edecek tertibat ve vasıtalar bulunacak ve bunlar sağlam ve temiz bir halde tutulacaktır.

Salonlar, kamaralar ve kamaraların önlerindeki koridorlar ve merdivenler linoleom, lastik veya buna benzer hassaları haiz diğer maddeler ile döşenmiş bulunacaktır.

Bunların teminine imkan bulunmadığı ahvalde, bu gibi mahaller, parke veya cilalı yahut yıkanılması kabil, su sızmaz hale konulacak ve bu takdirde, daima yıkanıp sabunlu su ile silinecek ve gezilen kısımlara, yol keçesi veya halı konacaktır.

Yolcu gemilerinin ikinci ve üçüncü mevkileri ile şehir içi vapurlarının, toz tutabilecek kadife ve benzeri kumaşlar ile kaplı olan döşemeleri; keten ve emsali örtülerle örtülür.

Kamara yolcularının yemek yemelerine mahsus olmak üzere; cilalı ve üstünde daima temiz bir örtü bulunan masalar ve bunların etrafında üzeri meşin veya maroken ve sair temiz tutulabilecek maddeler ile kaplanmış iskemle, kanape veya koltuklar bulunacaktır.

Madde 4 – Büfelerde yolcuların kullanmasına mahsus malzeme daima temiz olacak ve büfelerin tertemiz olmasına çok dikkat olunacaktır.

Madde 5 – Salonların ve kamaraların oturma mahalleri eğreti tahta kerevetlerden ibaret olmayıp, muhkem ve görülen tarafları boyalı ve cilalı peykeler olacak veya koltuk ve kanapeler bulunacaktır.

Birinci mevki kamaralarda ranzalar somyalı, ikinci ve üçüncü mevkilerde demir olacaktır. Bunların yanlarına konulacak sipерler, cilalı tahtadan veya demirden yapılacaktır.

Madde 6 – Gemilerde tahta kurusu, böcek ve sair haşeratın bulunmamasına ve bunun için daima kontrol edilerek, fenni usuller dairesinde itlaflarına son derece dikkat ve itina olunacaktır.

Madde 7 – Güvertede en az elli yolcu için bir ve kamaralarda onbeş yolcu için keza bir hela ile bunlara ilave olarak yerin müsaadesi nispetinde münasip miktarda pisuvarlar bulunur.

Gerek kamara ve gerek güvertede bulunan helalar bu nispet dahilinde olarak, her seferde yolcuların miktarına göre tayin edilir ve bundan sonra, mevcut kadın ve erkek yolcuların adedine göre, kadın ve erkeklere mahsus olmak üzere tefrik ve üzerlerindeki levhalar buna göre tebdiledilir.

Madde 8 – İçilecek suların depo edilmesine mahsus sarnıçların, içi kamilen sulu çimento ile badana edilmiş bulunacak ve bu suların tevziine mahsus boru, musluk ve tulumba gibi vasıtalar fenni ve asrı şartlara uygun bir surette mükemmel ve temiz olacaktır. İçilecek ve tathiratta kullanılacak tatlı suyun miktarı, seferin uzunluğuna göre ve her yolcu için günde on litre üzerinden hesap edilerek, sarnıçlar buna göre hazırlanacaktır. İçilecek suların fennen içmeğe elverişli olması şarttır. Gerek içme suları ve gerek bu suların depo edildiği ve içinden geçtiği sarnıç ve boruların vasıfları, gıda maddeleri ve umumi sıhhati ilgilendiren eşya ve levazımın hususi vasıflarını gösteren nizamname hükümlerine uygun olacaktır.

Madde 9 – Güverte yolcularının bulunacakları ambarlar, hava ve ziyanın müfuzuna müsait lumboz ve makinalar ile mücehhez olacak ve bu mahallerin her türlü hava tesirlerine karşı mahfuz bulunmasına itina edilecektir.

Bu yolcuların yatmasına mahsus olmak üzere, ambarlarda demir ranza veya hamak tesisatı bulunması şayanı tercih olmakla beraber, halen mevcut gemilerde panyol tahtası ile iktifa edilebilir.

Şu kadar ki, bundan sonra yeniden yapılacak veya yaptırılacak gemilerde, ranza veya hamaklar yapılması mecburidir.

Madde 10 – Gemilerin taşıyabilecekleri yolcu ile büyük ve küçükbaş hayvan miktarı, o geminin bağlama limanının mıntaka liman reisi tarafından, usulüne tevfikane tesbit ve muayene şahadetnamelerine kaydolunur.

Hiç bir gemi, muayene şahadetnamesine yazılacak ve bu suretle tesbit edilecek istiap haddinden fazla yolcu ve hayvan alamaz.

Umumi istiap hadleri bu şekilde tesbit edilen gemilerin, güverte yolcuları ile hayvan nakline tahsis edilebilecek mahallerine, ne kadar insan ve ne kadar büyük veya küçükbaş hayvan konulabileceği, bağlama limanının münteha liman reisliği ile sahil sıhhiye tabibi tarafından müştereken tesbit edilerek, bu yerlerin görülebilecek mahallerine sabit boya ve büyük harfler ile yazılır.

Hayvan nakline tahsis edilmiş olan mahaller, hiç bir zaman yolcuya tahsis edilen ambar veya güvertenin aynı kısmında bulunamaz.

Madde 11 – Ahvali fevkaladeye maksur olmak üzere bir evvelki seferde hayvan konulan bir mahallin, mütaakıp seferde yolcuya tahsisine zaruret görülmesi halinde, bu mahallin, yolcu konmadan evvel, fenni usuller ile dezenfekte edilmesi mecburidir.

Madde 12 – Gemilerde, bulaşık yıkamağa mahsus mahaller, mutbağın dışında olacaktır. Bunun için ayrı bir yer tefrikine müsait bulunmıyan gemilerin bulaşıkları, mutbak içinde ayrılmış hususi bir mahalde yıkanır.

Madde 13 – Kamaradaki yatakların en az iki kat yedek örtü takımları bulunması ve her yolcu değıştikçe, yatak takımlarının da değıştirilmesi mecburidir.

Madde 14 – Gemilerin kamara, büfe ve mutbaklarında çalışanların, her üçayda bir defa usulü dairesinde sıhhi muayeneleri yapılarak, keyfiyet sıhhat cüzdanlarına işaret edilir.

Muayenesi yapılmıyan veya muayene müddetleri geçmiş olan müstahdemlerin, bu hizmetlerde kullanılmasına izin verilmez.

İKİNCİ BÖLÜM

Yolcu gemilerinde bulundurulacak doktor ve küçük sıhhat memurları ve bunların vazifeleri

Madde 15 – Şehir içi vapurları hariç olmak üzere, muayene şahadetnamelerinde yazılı yolcu miktarı ile mürettebatı yekünü iki yüze kadar (iki yüz dahil) olan yolcu gemilerinde küçük sıhhat memurları mektebinden mezun bir sıhhat memuru ve istiab haddi bu miktardan daha fazla olanlarda bir gemi doktoru bulundurulur. Bu gemiler, Marmara havzasında sefer yaptığı müddetçe, istiab hadleri ne olursa olsun, yalnız bir sıhhat memuru bulundurmakla iktifa edilebilir.

Şu kadar ki, bu gemiler, yolcu almadıkları ve sırf hayvan veya yük nakliyatına tahsis edildikleri seferlerde, doktor ve sıhhat memuru bulundurmak ile mukayyet değildirler.

Madde 16 – Bu gemilerin seyir mesafesi, hiç bir limana uğramadan doğrudan doğruya beş yüz milden fazla olursa, bir doktor bulundurulması mecburidir.

Madde 17 – Gemi doktor ve sıhhat memurları, yolcular ile mürettebatın sıhhatleri ile ilgili umumi hallerini ve gemideki bütün yenecek ve içileceklerin fenalık ve bozukluklarını kontrol etmekle mükellef ve bundan doğrudan doğruya mesuldürler.

Doktor veya sıhhat memurları, buldukları gemilerde gerek Umumi Hıfzıssıhha Kanununun ve gerek işbu Nizamnamenin ilgili hükümlerine aykırı hallerin zuhurunda, keyfiyeti gemi başkaptanına şifahen ve icabında yazı ile bildirmeye mecbur olup, bunları sebepsiz olarak tatbik etmeyen başkaptanlar mesul tutulacaklardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gemilerde bulundurulacak ilaç ve tıbbi levazım ile hasta tedavisi için ayrılmış yerler

Madde 18 – Şehir içi vapurlarında, kaptanın muhafazası altında olmak üzere bu Nizamnameye bağlı B listesinde yazılı ilaç ve tıbbi levazımı ihtiva eden bir ilaç sandığı bulunacaktır.

Madde 19 – Yukarıki maddede beyan edilenlerden gayri diğer bütün yolcu gemilerinde, bu Nizamnameye bağlı A listesinde yazılı ilaç ve tıbbi levazımı ihtiva eden bir ilaç dolabı bulunacaktır.

Madde 20 – Muayene şahadetnamesinde yazılı yolcu miktarı ile mürettebatı yekünü iki yüze kadar (iki yüz dahil) olan gemilerde bir, bundan daha fazla olanlar için iki yataklı bir hasta tecrit kamarası bulundurulur. Tecrit kamaralarının, mümkün mertebe, gemideki doktor kamarasına yakın olarak seçilmesine itina edilir.

Şehir içi vapurları, bu mecburiyete tabi değildir.

Madde 21 – Gemilerde ateşli hasta zuhurunda veya şüpheli bulaşık bir hastalık vukuunda, hastanın derhal tecrit edilmesi ve ilk iskelede sahil sıhhiye memurları ve bunlar bulunmadığı takdirde, o vazifeyi gören memurlar vasıtasıyla, mahallin Hükümet veya belediye tabibine bildirilmesi mecburidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Murakabe ve cezai hükümler

Madde 22 – İşbu Nizamname hükümlerine göre gemilerde bulundurulması lazım gelen ilaç ve tıbbi levazım ile diğer bütün sıhhi vasıf ve şartlar ve bu yolda alınması gerekli bulunan her türlü sıhhi tedbirler, bunların bağlama limanının liman reisi ile sahil sıhhiye merkezince;

A) Şehir içi vapurları ile gidiş ve dönüş müddetleri üç günden az sürecek ve memleket sahilleri arasında sefer yapacak gemiler, her ayın ilk haftası içinde,

B) Gerek memleket sahilleri arasında ve gerek ecnebi limanlara sefer yapacak ve gidiş ve dönüş müddetleri üç gün veya daha fazla sürecek seferlere tahsis edilecek gemiler, her seferin başlamasından evvel, bu Nizamname hükümleri bakımından umumi murakabeye tabi tutulur.

Madde 23 – Gemilerin, sefer esnasında uğrayacakları limanlarda da murakabeleri caiz ise de, bu husus, ancak sahil sıhhiye merkezleri bulunan yerlerde mıntaka liman reisleriyle sahil sıhhiye tabipleri tarafından müştereken yapılabilir.

Madde 24 – Evvelki maddelerde beyan olunduğu veçhile yapılacak murakabe neticesinde, herhangi bir gemide, bu Nizamname hükümlerine aykırı haller yahut eksiklikler veya yapılması ihmal edilmiş hususlar bulunduğu takdirde, ilgililer hakkında cezai takibat icra edilmekle beraber, bu geminin bağlama limanının mıntaka liman reisi, bu haller tamamen izale veya noksanlar ikmal edilinceye kadar, o gemiyi seferden meneder ve sahil sıhhiye idaresince de, geminin sıhhat patentesi verilmez.

Şu kadar ki, sefer esnasında ve ancak sahil sıhhiye merkezleri bulunan mahallerde yapılacak murakabe esnasında, tesadüf edilecek nizamnameye aykırı ahvalde, gemi seferden alıkonulmuş olarak keyfiyet, o geminin patentesine işaret edilir ve aynı zamanda bağlama limanı mıntaka liman reisiğine ve sahil sıhhiye merkezine, en seri vasıta ile, bu husus bildirilir.

Madde 25 – Nizamname hükümlerine riayetsizliğinden dolayı seferden alıkonulmasına rağmen hareket eden gemiler, ilk muvasalat veya avdet ettikleri limanda, kaptanları hakkında takibat yapılmak üzere, keyfiyet, Müddeiumumiliğe haber verilir.

Madde 26 – Bu Nizamname hükümlerine muhalif hareket edenler hakkında, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 294 üncü maddesine göre takibat yapılır.

Madde 27 – 5/11/1933 tarih ve 15231 sayılı kararname ile mer'iyete konulmuş olan (Gemilerde yolcuların sıhhi emniyeti hakkında nizamname) kaldırılmıştır.

Madde 28 – 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 141 inci maddesine dayanılarak yapılmış ve Devlet Şurasınca tetkik edilmiş olan bu Nizamname hükümleri, Resmi Gazete'de basıldığı günün ertesinden itibaren yürümeğe başlar.

Madde 29 – Bu Nizamname hükümlerini Adliye, Sıhhat ve İctimai Muavenet ve Münakalat Vekilleri yürütür.

(A)
İçlerinde doktor veya sıhhat memuru bulunan yolcu gemilerine mahsus
ilaçlar ile tıbbi levazım ve aletlerin listesi

1

Dahilen kullanılan ilaçlar

Ampuller:

Morfin (Kloridrat)	(Beheri 0,01 - Santigr.)	20	aded
Ergotin	(Beheri 0,20 Santigr.)	10	"
Kafein	(Beheri 0,25 Santigr.)	10	"
Apomorfin	(Beheri 0,005 Miligr.)	10	"
Ether	(Beheri 1 Sk.)	10	"
Vil kanfre	(Beheri 0,20 Santigr.)	20	aded
Adrenalin	(Beheri 0,001 Miligr.)	10	"
Asid laktik	(Damlalıklı şişe içinde)	50	gram
Nane ruhu		100	"
Aspirin veya asid asetilesalisilik (Komprime)	(Beheri 0,50 Santigr.)	100	aded
Banzoate dö sud (Komprime)		100	gram
Bikarbonat dö sud		250	"
Bismuth (Salisilat)(Komprime)		100	"
Bromür dö sodium		50	"
Kodein (Tablet)	(Beheri 0,01 Santigr.)	100	aded
Çiçek suyu		100	gram
Hint yağı		500	"
Afyon ruhu (Lodanom)	(Damlalıklı şişe içinde)	50	"
Nitrit d'amil	(Ampul içinde)	10	aded
Kinin (Kloridrat) (Komprime)	(Beheri 0,25 Santigr.)	100	gram

İngiliz tuzu (Sülfat dö sud)		500	"
Difteri seromu		100	"
Tetanos seromu		50	"
Serom fiziologik	(500 gramlık tüp)	2	aded
Sedliç Powder		1	kutu
Likör amoniakal anise		200	gram
Hoffmann mayii		100	"
Dower tozu (Komprime)	(Beheri 0,15 Santigr.)	200	"
Digalen (Ampul)		10	aded
Ether		50	gram

2

Haricen kullanılan ilaçlar

Asid borik		100	gram
Asid pikrik mahlülü			
(Binde 12 nispetinde)		3	litre
Alkol (90 derecelik)		500	gram
Boyalı ispirto	(İspirto lambası için)	1	litre
Amonyak mayi		50	gram
Argyrol mahlülü (Yüzde 5 nispetinde			
damlalıklı şişe içinde)		10	"
Klorat dö potas (Pastil)		100	aded
Kollodion		100	gram
Oksijenli su		1	litre
Gliserin		100	gram
Nitrat d'arjan (Kreyon)		1	aded
Tentür d'iod	(Renkli ve cam kapaklı şişe içinde)	150	gram
Vazelin		200	"
Permanganat döpotas		500	"
Karanfil ruhu		25	"
Kreozot		250	"
Perklorür dö fer		250	"
İodoform		200	"
Sülfat dö zenk		25	"
Vazelin borike		300	"
Formol		5000	"

Pansuman levazımı

Sargılar:	100	aded
Bezden Yapılmış (Muhtelif ende)	20	"
Gaz bezinden yapılmış (Muhtelif ende)	20	paket
Gaz idrofil	10	metre
Amerikan bezi	1	"
Üç köşe sargı	1	şişe
Katgüt No. 1	1	"
Katgüt No. 2	1	"
İpek iplik No. 0	11	"
İpek iplik No.	1	"
İpek iplik No. 2		
İpek muşamba	3	metre
(0,80 x 1 ebadında)	12	kutu
Adi toplu iğne	48	adet
Emniyet iğnesi	3	ampul
Klorür d'etyl	1	kutu
Talyon yakısı	1	adet
Port egüi	100	aded
Sütür iğnesi (Eğri ve yarı eğri)	20	"
(Muhtelif kalınlıkta)	6	"
Pamuk idrofil		
(Muhtelif büyüklükte paketlerde)	2	kilo
Keten tohumu unu	2	"
Siyah hardal unu	1	"
Arap sabunu	1	"
Adi sabun	1	"
Hardal yakısı	10	aded
Tuval sire	3	metre
İnsulin (Ampul veya şişe içinde)	200	unite

4

Muhtelif aletler

Abes - lang dil bastırmak için alet (Maden veya cam)		2	aded
Atel (Tahta)			
	Kol için	1	aded
	Bacak için	1	"
	Esmark bandı	1	"
<i>Hasta sedyesi</i>			
	(Kenarları madeni)	1	"
Şırıngalar:			
	2 S. küb	2	"
	5 S. küb	2	"
	20 S.küb	2	"
	(Her biri için ikişer tane pas tutmaz iğne)		
Hekim gömleği	2	"	
Hasta derecesi	2	"	
Ustunç takımı	1	"	
İçinde bulunacak aletler:			
Bisturi muhtelif	2	"	
Düz makas	1	"	
Pens (Disseksion için)	1	"	
Pens emostatik	5	"	
Pens dö Kocher	1	"	
Ustura	1	"	
Sonde kanele	1	"	
Style Butone	1	"	
	(Ustunç takımı madenden kutu içinde olacaktır)		
İspirto lambası			
	(Sehpası olacaktır)	1	"
Gutier (Mizabeler):			
	Sağ kol için	1	"
	Sol kol için	1	"
	Sağ bacak için	1	"
	Sol bacak için	1	"
	(Bunlar galvanizli telden olacaktır)		
Lanset			
	(Çiçek aşısı için)	1	"

İrrigatör	(Lastik borusu ve kanülleriyle beraber)	1	"
Hacamat şişesi (Vantus)	10	"	"
Kulak için pens	1	"	"
Boğaç için pens	1	"	"
Oksijen gazı	1	bomba	"
Oksijen nargilesi	1	aded	"
Damlalık	5	"	"
Dereceli kadeh	1	"	"
Lastik boru (Serum şırıngası için)	5	metre	"
Puvarelastik	(Muhtelif büyüklükte)	3	aded
Diş kerpeteni, düz		1	Aded
Diş kerpeteni, kavisli		1	"
Sterilisatör		1	"
Küvet (Emaye)		2	"
Tükürük hokkası		2	"
Kaçarola (500 gramlık, emaye)		2	"
Huni (Ağız 18 s.m., emaye)		2	"
Sipatül (Madeni)		2	"
Havan (Cam)		1	"
El fırçası		1	"
Ördek (Emaye)		2	"

5

Dezenfeksiyon malzemesi

Süblime (Pastil)	(Beheri 1 gram)	100	aded
Lysol		250	gram
Kresylol likid		3	litre
Jawel suyu (Klorometrik derecesi 60)		2	"
Pülverisatör		1	aded

6 Sondalar

Maden sonda, kadın için		1	aded
Maden sonda, erkek için		1	"
Nelaton sondası	(No. 6, 12, 14)	3	"
Sond an gomme elastik	(No. 4, 6, 8, 10, 14, 18)	6	"
Tüb dö Foucler	Mide yıkamak için)	1	"

7 Aşılar

Kolera aşısı	Geminin gideceği yerlerde, bu hastalıklar var ise, mürettebatın adedine göre, kafi miktarda alınacaktır.
Veba aşısı	
Çiçek aşısı	

İhtar:

- 1 – Bu ilaçlar ve malzeme, bir dolap içinde ve her kısım ayrı ayrı gözlerde bulunacaktır.
- 2 – İlaçların noksanı, her defasında ikmal edilecektir.

8 Doğum aletleri

Forseps		1	aded
Basiotrib		1	"
Sond entra - üterin - (Çift cereyanlı)		1	"
Spekülom bivalv		1	adet
Port - koton uterin		1	"
Ekartör (Orta büyüklükte)		2	"
Küret (Orta büyüklükte)		1	"
Pamuk (Sterilize)		5	kilo

Muhtelif büyüklükte paketlerde

İhtar:

Doğum aletleri, yalnız doktor bulunan gemilere mahsustur ve ayrı bir dolap gözünde bulundurulacaktır.

(B)
İçlerinde doktor veya sıhhat memuru bulunmayan
gemilere mahsus ilaç ve levazım listesi

1

Dahilen kullanılan ilaçlar

Ampuller:

Morfin (kloridrat)	(Beheri 0,01 Santigr.)	10	adet
Kafein	(Beheri 0,25 Santigr.)	10	"
Vilkanfre	(Beheri 0,20 Santigr.)	10	"
Adrenalin	(Beheri 0,001 miligr.)	10	"
Ether sülfürik	50	gram	
Afyon ruhu (Lodanom)	(Damlalıklı şişe içinde)	25	"
Nane ruhu		50	"

2

Haricen kullanılan ilaçlar

Alkol (90 derecelik)		300	gram
Amoniak mayi		25	"
Kollodion		50	"
Oksijenli su		300	"
Tentür d'iod			
(Renkli ve cam kapaklı şişe içinde)		50	gram
Boyalı ispirto lamba (için)		1/2	litre

3

Muhtelif levazım

Sedye		1	aded
Atel (Biri kol biri bacak için)		2	"
Sargı (Muhtelif ende)		10	"
Gaz idrofil (Paketlerde)		5	metre
Pamuk idrofil			
	(Muhtelif büyüklükte paketlerde)	1/2	kilo
Şırınga 2 s. küb		2	aded
İspirto lambası		1	"
Hasta derecesi		1	"
Sargı iğnesi		1	kutu
Adi toplu iğne		1	"
Makas		1	aded
Pens emostatik		1	"
Esmark bandı		1	"

İhtar:

Bu ilaçlar ve levazım bir sandık içinde beher kısım ayrı ayrı gözlerde bulunacaktır.